

Hét a budapestiek beszélnek

244 Hol játsszon a gyerek

Sétatér vagy játszótér • Nem elég néhány hinta • Fél négyzetméter hely • A nagyvárosok gondja

A szerkesztőségbe szinte naponta írnak zsörtölődő felnőttek: „Nincs nyugalmunk a házban, mert az udvar valóságos gyermekjátszótér.” Gyermekeket féltő járókelők: „Kérjük, intézkedjenek, hogy ne focizzanak a gyerekek az utcán, hiszen ez az életükbe kerülhet.” És szülők, akik saját bőrükön érzik a gondot: „Nincsen hol játszania a gyerekek...”

Nincs gazda

Nem pesti probléma, hanem világjelenség: a nagyváros kiszorítja a gyereket. Nem véletlenül érkezett nemrég egy levél az oslói gyermeklélektani intézetből a Nőtanács címére: onnan is arról írnak, milyen probléma ez a városi gyerekeknek, s választ kérnek kérdésekre: hogyan oldották meg Budapesten az óvodák, az iskolai napközizothonok és a játszótérek dolgát.

A Nőtanács összehívta azokat a szakembereket, akikről úgy vélte, lesz mondani valójuk. A tanácskozáson kiderült, hogy sok komoly szakembert foglalkoztat a játszótérek ügye, érdekes és értékes javaslatok várnának megvalósításra, ha — lenne, aki megvalósítaná őket, mert ennek tulajdonképpen nincs gazdája.

Induljunk körsétára a fővárosban. A város belső területén, a VI., a VII. és a VIII. kerületben nagy a gond. A Nagymező utca környékének például egyetlen kis játszótére van: a Jókai tér. De, hogy ide egy gyerek például a Dessewffy utcából eljusson, forgalmas kereszteződéseken kell áthaladnia. A szomszédos Liszt Ferenc teret a környék nyugdíjasai „szocialista megőrzésre” vették át, következésképpen ott csak a padon üldögélni lehet, de a gyerekeknek nincs játszóhelyük. A Rákóczi teret nemrég szépen bekerítették, rendbehozták, de a gyerekeknek mindössze hét hintát szereltek fel, s nem ritka, hogy a hét hintára 100—150 pályázó van.

A Városliget

Látogassuk meg a Városligetet. Találóa adta levelének ezt a címet Molnár András Damjanich utca 39-ben lakó olvasónk: „Nem liget már a Városliget”. Ő azt nehezményezi, hogy a gyerekek rongálják a virágokat, a nagyobbak kerékpárjaikkal veszélyeztetik a kisebbek testi épségét. Igaza van, de mi folytathatnánk a gondolatsort. A Városliget nagy részét elfoglalja a Vidám Park, másik részét a nemzetközi vásár. A vásár körülzárt területe most már nemcsak a kiállítás idején veszi el a helyet, hanem egész esztendőben. S a kerékpározó nagyobbak mindaddig veszélyeztetni fogják a kisebbek testi épségét, amíg kerékpározásra alkalmas területet ki nem jelölnek nekik. Erre kiválóan alkalmas a Dózsa György útnak az a része, ahol vásár idején az autóparkoló van. És a kicsik is mindaddig fogják a virágokat rongálni, amíg nem találhatnak nekik való, s a virágtépésnél sokkal érdekesebb szórakozást.

Mennyire játszótér?

Folytathatnánk a körutat, de a javaslatok talán többet mondanak. Az É. M. Városépítési Tervező Vállalatánál érdekes tervjavaslatok készültek el. Megpróbálták tájékozódni a valóságos helyzetről. Becslések szerint, a főváros belterületén alig fél, de több kerületben még ennek is csak töredéke, az új lakótelepeken mintegy 3—4 négyzetméter játszótér jut egy gyermekre. Az ideális — az lenne, ha a hat éven aluli gyerekekre nyolc négy-

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
Szerző:	Fazekas László		
Cím:	Hol játsszon a gyerek		
Forrás:	Hét, Hivatalos		
(Hely)	1963. június 29.		
(Idő)			
(Köt. v. füz.)			
(Oldal)			
Tárgy	371.743		
Hely	"1963"		
Idő			
Személy			
Helyszám			
OSZTÁLYOZÁS			

zetméter, a 6—16 évesekre pedig legalább tizenöt négyzetméter játszótérület jutna. Ezt a maximális igényt a régi városrészekben, természetesen, nem lehet kielégíteni, de megvalósítható az új lakónegyedek tervezésekor.

Mi az, ami megoldhatónak látszik a fővárosban? A belső területeken a foghíjak parkosítása, másrészt a meglevő szabad terek lényegesen jobb kihasználása.

És itt érkezünk el az újabb kérdéshez: mennyire játszótér nálunk a játszótér? Sajnos: nagyon kevésé. Sok helyen egyszerűen csak sétatérrel beszélhetünk, de ahol vannak felszerelések, ott is nagyon kevés az ötlet, a fantázia, a változatosság. S ez az, amin a leghamarabb, kevés beruházással, s jelentős részben társadalmi erőből is változtatni lehetne. Mi nálunk a játszótéri felszerelés? Néhány hinta, esetleg még egy homokozó, egy-két helyen pedig a fémből készült mászóállványzat.

Induljon vita

Egyetlen játszótérről sem szabadna, hogy hiányozzék a víz és a homok. Homok még akad, de pancsolásról, akár csak bokáig érő vízben való lubickolásról szó sem lehet, még ke-

vésbé arról, hogy legalább a kisebbek a fűben játszhassanak. A Nótanács kérésére a Fővárosi Tanács közmű- és szolgáltatási igazgatósága írásban is rövid tájékoztatót adott a játszóterek helyzetéről. Ebben is világosan megfogalmazták: „füvesített tereket játszóhelynek nem létesítünk, pancsolót nem csinálunk, csak esztétikai díszmeccéket.”

De miért nem? A pancsolónál közegészségügyi okokra hivatkoznak, s van is abban igazság, hogy pancsolót csak akkor lehet használni, ha van, aki gondozza. És itt az újabb kérdés: a játszótéri felügyelet. A Budapesti KISZ-bizottságnak jelentős kezdeményezése, hogy fiatal játékevezetőket, felügyelőket ad a játszóterekre. Jobban ki kellene használni ezt a lehetőséget is. De szükség lenne több felnőtt játszótéri felügyelőre is. Nem egyszerűen csöszökre, hanem olyan nyugdíjas pedagógusokra, akiket legalább az iskolaszünet hónapjaira szerződtenének, s akik felügyelnének a gyerekekre. Esetleg kisebb bódéval megoldható lenne néhány játszóeszköz kölcsönzése is.

Várjuk a hozzászólásokat, a javaslatokat: mit tehetünk azért, hogy a nagyváros ne szorítsa ki a gyermeket?!

Sárdi Mária